

Radovesická výsypka

Kypu neboli Radovesickou výsypku zná snad každý, kdo žije v Bílině nebo přilehlých obcích. Tento krásný kus přírody zde však nebyl odjakživa. Mnozí si jistě ještě pamatují údolí Lukovského potoka, kde se nacházely obce Lískovice, Chotovenka, Hetov, Dřínek a Radovesice, které musely v 60. letech minulého století ustoupit otevření Velkolomu Maxim Gorkij.

V období let 1969 – 2003 bylo do tohoto prostoru založeno 700 mil. m³ zeminy. Pro představu se jedná o objem materiálu, který by zasypal celou Prahu (rozloha 500 km²) do výše 1,5 m, takže průměrně vzrostlému člověku by vyčnívala pouze hlava. Těžební provoz dlouhá léta zásadním způsobem ovlivňoval život obyvatel dotčených obcí a města Bílina. Mnozí si jistě vzpomenou na unikátní stavbu nejdelsího betonového mostu v České republice, který byl postaven za účelem přenosu těžných hmot směrem na Radovesickou výsypku. Délka umožnila překlenout nejenom železniční koridor, řeku Bílinu, ale i čtyřproudovou komunikaci spojující Bílinu a Teplice. V roce 2003 bylo zakládání Radovesické výsypky ukončeno. Bylo tak vytvořeno mohutné výsypkové těleso stoupající z nadmořské výšky 250 m n. m. při kontaktu s výsypkou Jirásek na severozápadě a dosahující kót 420 m n. m. ve své východní části, kde plynule navazuje na Českého středohoří. Povrch výsypky je v současné době již zrekultivován. Došlo k zemědělské, lesnické a hydrické rekultivaci. Nalezneme zde množství zalesněných a vodních ploch, mokřadů, luk a polí. Na temeni výsypky jsou ponechány dvě samostatné plochy, na nichž je sledován přirozený vývoj povrchu. Jedná se o unikátním studijní prostředí, ve kterém je možné sledovat vliv postupné sukcese na nerekultivované ploše a vliv rekultivace na vývoj fauny a flóry. Na přirozeně osidlujících místech dochází ke změně a pestrosti biotopů, jež mají vliv na sestavu a změnu fauny a flóry. Rekultivované plochy se oproti tomu stávají během let poměrně stabilním prostředím připomínajícím běžnou lesnickou a zemědělsky obhospodařenou půdu.

Během několika desítek let došlo ke komplexní rekultivaci a málokdo by na první pohled poznal značný zásah do původní krajiny. Radovesická výsypka již v současné době začíná patřit nejen k unikátům Ústeckého kraje, ale pro svoji jedinečnost se stane mimořádně zajímavým územím i z hlediska evropského. V současné době se dokončuje silniční propojení přes výsypku z Kostomlat do Štěpánova a Razic. Komunikace z Kostomlat p.M. a Bílinou je již dnes hojně využívána motoristy, cyklisty i turisty. Krátce před dokončením je cyklostezka, která bude kopírovat komunikaci mezi Bílinou a Kostomlaty p.M.

Severočeským dolům a.s. se podařilo pozemky zasažené důlní činností vrátit k původnímu účelu, ale zaobírá se i otázkou sociálně ekonomickou, ekologickou, estetickou a sportovně rekreační.

Část Radovesické výsypky je v současné době zpřístupněna veřejnosti, konkrétně se jedná o komunikaci Kostomlaty p. M. a Bílina, brzy bude přístup rozšířen o komunikace Kostomlaty - Štěpánov, Kostomlaty - Razice, a to včetně cyklostezky, je však stále nutné mít na zřeteli, že se jedná o prostor Severočeských dolů, a.s.. Nadále zde probíhají rekultivační činnosti, které se skládají nejen z údržby stávající zeleně, ale i výstavby účelových cest. Nadále zde dochází i výzkumu fauny a flóry, na němž se podílí odborníci z vědeckých institutů z ČR a zahraničí. Nesmí se zapomínat na sukcesní plochy, které působí dojem nedohospodařeného prostoru. Tyto plochy přinášejí vědcům důležitá data v oblasti výzkumu navrácení přírody bez zásahu člověka.

Proto se zde obracíme na širokou veřejnost, chovejme se k tomuto krásnému koutu přírody ohleduplně, snažme se všechny bezohledné motorkáře (čtyřkolky), řidiče terénních vozidel, pytláky ryb a lesní zvěře, vandaly a další ničitele z tohoto prostoru ve spolupráci s Policí ČR, rybářskou a mysliveckou stráží vytěsnit, a tím se pokusit být ohleduplní vůči benevolentnímu postoji Severočeských dolů a.s., jenž ročně do úklidu černých skládek, obnovy poničených ploch a komunikací vynakládají miliónové částky.

Budoucnost Radovesické výsypky je v rukou nás všech. Pojďme ji společně udržet krásnou a čistou.